Celldömölk, 1939 március 26., vasárnap. Ára 12 fillér. XIII. évfolyam, 13. szám.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Csekonyi utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1·50 P. Megjelenik minden szombaton.

Rákóczi népe Isten hozott!

(*eia*) Hosszú, fagyos, szinte boltta dermesztő tél után beköszöntött, a tavaszt, az életet, a boldogságot jelentő napsugár. Kisütött Ruszinszkóra — reátok Rákóczi népe — a szabadság napja.

Az igazi tavasz most köszöntött Reátok, hiába jött eddig a március tavaszt jelentő fecskéje, Nálatok tél volt, mert lelketeket a rabszolgasors dermesztette.

De most tavasz van, igazi, szabad, a pacsirta dalától és a hóvirág csilingelésétől hangos, ibolya illatától mámoros szabad tavasz.

Havas kürtőtök most csak egy szót harsog, a Kárpátok havas, erdőborította sziklájának visszhangjától százszorosan megerősödve végig az egész Ruszinszkón: Szabadság!

A megváltó Úristen megkönyörült rajtatok, megelégelte hosszú szenvedéseiteket, összetörte a már husotokba vágó bilincseket és letörölte arcotok gond és bánat, a fájdalom a felszabadulás utáni kin szántotta barázdáitok könnyét.

Szabadok vagytok!

Szabad az a föld, amelyen először döngött Árpád és csapatainak lépte, amely nekünk Rákóczit és Kossuthot nevelte, amelynek minden kunyhója kuruokat, szabadsághősöket adott, ha fajunk és szabadságunk veszélyben volt.

Milyen magasztos érzés az, hogy húsz év után ismét keblünkre ölelhetünk Titeket. Örömünket csak könnyes szemünkből olvashatjátok ki.

Érzésünk talán legjobban hasonlít azon szülők öröméhez, amelyel a már-már elveszettnek hitt gyermeküket szívükre ölelik.

Ruszinszkó! Rákóczi népe! Sohasem feledjétek el, gyermeke vagytok Magyarországnak és edestestvére a magyarnak.

Az ezeréves megpróbáltatások, harcok, szenvedések eggyé, soha el nem választhatókká kovácsolt bennünket.

Haza jöttetek! Fogadjátok el a felétek nyujtott kezünket, forrjon össze egy szorításban karunk, hogy egy ujabb ezerév vérizvatarán keresztül egymás mellett, egymásért harcolhassunk. Most is szükség van szabadság-hősökre, vitéz kurucokra, bár most nem „labancok", de jöttek narcolnunk.

Emeljétek magasra a huszévi rabság alatt ittlétre örökre szent trikolórt és gyertek, hogy a rabság alatt megcélzott [illegible] egy szebb, egy boldogabb ezerév felé!

Örömkönnyeinkben keresztül kitárt karokkal [illegible] Isten hozott.

A Kormányzó Ruszinszkóban

A Kormányzó Ur Őfőméltósága a honvédség csapatainak megszemlélésére Ruszinszkóba utazott.

Az egész magyar nemzet hálaérzete lelkesedésével érezhette a nagy történelmi fordulatot, hogy megszabadultak a hűtlen lengyelmagyar halál a a szét testvéri szeretetünk szárnyaivadva álma megvalósult. Ezekben a nagyszerű órákban minden igaz magyar ember hálaimái lélekkel fordult a legfőbb Hadúr, Magyarország Kormányzója felé, akinek végtelenül bölcs kormányzása tette lehetővé a nemzetben még élőbeletlennek látszó nemzeti törekvések valóra válását.

A magyar közvélemény mélységes hálaérzetébe ma az örömérzésben meghatottság vegyül arra a hírre, hogy a legfőbb Hadúr vitéz honvédeink körébe utazott, hogy ott[illegible] a felszabadultak és a felszabadítottak örömében és személyes megjelenésével jutalmazza hős fiainkat, akik ducolva az célszárnt fegyveres harcok eltávolításával s a szord időjárás viszontagságaival [illegible] tek az ezeréves haza egyik ősszabadult jutalmtalan részét, Kárpátalját.

Kormányzó Urunk nagyelhő és lenkötő gesztusa az egész ország közvéleményében mélységes örömet keltett és mint mindenkor idpadnál, most is a nemzet áldása kíséri kárpátaljai útját, amikor hős fiainknak millióik bálaját fejezi ki magas megjelenésével.

A Kormányzó elismerését fejezte ki a csapatok teljesitménye felett

A kormányzó úr Őfőméltósága pénteken a késő esti órákban különvonatán a Nyugati-pályaudvarról a volt Ruszinszkó területére utazott, hogy megtekintse a birtokbavett területeket. A kormányzó kíséretében volt vitéz Burián Károly táborszernagy, honvédelmi miniszter, vitéz Keresztes-Fischer Lajos altábornagy, főhadsegéd, vitéz Kocs Miklós ezredes első szárnysegéd, Korompai Brunswik György alezredes, ulimarsall, vitéz Lázár Károly alezredes, a testőrség parancsnoka, vitéz Gerlóczy Károly alezredes és Németh Tibor őrnagy szárnysegédek.

A kormányzó úr különvonata hét óra után érkezett Csapra. Kíséretével az állomás előtti térre ment és fogadta a 16. honvédpáros vasúlóalj tisztjeiket. A vasúlóaljparancsnok tett jelentést a kormányzónak, utána a honvédpáros vasúlóalj díszmenetben vonult el a kormányzó előtt. A kormányzó elismerését fejezte ki a vasúlóaljparancsnoknak, hogy hatheti ujonckiképzés után milyen szép eredményt értek el.

Kossey János alispán és Marina Gyula szemináriumi igazgató köszöntötte a kormányzót. A kormányzó ezután az ittlevő cegléd husszárokat tekintette meg és az egyik vasuti kocsiba be is tekintett, hogy megnézze a legénykék elhelyezését.

„Most már lesz kenyerünk . . ."

Napok óta járják a Kárpátalját a budapesti napilapok katonai munkatársai. Megláto[illegible]ták az Ung, Latorca, Borsava és Tisza völgyében fekvő falvakat. Beszélnek a ruszin testvérekkel, akik rabságuk alatt is megmaradtak magyarnak. Látták hős honvédeink dicsőséges gyors előnyomulását, élvezhették azt a meleg fogadtatást, amiben felszabadult testvéreink mindenütt részesítették honvédeinket.

A Kárpátok fenyvesei tövében meghúzódó egyik kis faluban találtunk egy öreg ruszinnal, aki behívta őket ruszini lakásának egyetlen szobájába. Az utóbbiak kérdésére ruszkinó hangon, de hibátlan magyarsággal válaszolt, közben „magyar [illegible] szemével, a hogy azok nem utasítottak vissza, bizalommal beszélt kérdés nélkül is. — „Bizony nagy öröm az nekünk, hogy idekerültek a magyarok. Most már lesz kenyerünk . . . nekünk van fánk, a magyarokunk meg búzájuk, ha kicseréljük, mind a ketten jól járunk. A vizen levisszük a fát, nyáron elmegyünk aratni s felhozunk ide a jó alföldi búzát." Mosoly játszott arcán, amint fejtegetését befejezte.

Amikor azt a húsz éven át Magyarország által világszerte hirdetett igazságot a kulturállól minden vonulkozásban elzárt öreg ruszin így öntudatosan átlátja meg, — kérdezzük — kell-e nagyobb bizonyíték, hogy milyen sorsközösség fűzi egymáshoz a magyar és ruszin népet?!

A Memel-vidék visszatért a német birodalomba

Békés megegyezés a német és litván kormány közöt[illegible]

A [illegible] hozott, [illegible] a Memel-vidéknek Németország számára való átadásában. Mára határozat a Népszövetség [illegible] mindkét fél. Litvánia [illegible] az átadás részleteinek [illegible]

A litván külügyminiszter napok óta Berlinben tartózkodott, ahonnan március 21-én visszatért Kaunasba. Kormányának beszámolt Ribbentrop német külügyminiszterrel folytatott tanácskozásairól. E tanácskozások során a német külügyminiszter javaslatot tett a Memel-vidék visszacsatolására vonatkozóan és közölte, hogy Németország ezt tartja egyetlen célszerű megoldásnak. Ha a Memel-vidék visszatérése a német birodalomhoz békésen megy végbe, akkor Németország messzemenően figyelembe veszi Litvánia gazdasági érdekeit. Utalt a német külügyminiszter még arra, hogy a Németországhoz való csatlakozás a lakosság egyöntetű kívánsága és a visszaadás az esetleges összeütközések elkerülése végett feltétlenül szükséges.

Ezeknek az érveknek hatása alatt a litván kormány hozzájárult az átadáshoz.

A memeli kérdés a békeszerződések óta fennáll. Eleinte a franciák kormányozták a Memel-vidéken, 1923-ban azonban litván szabadcsapatok hatalmukba kerítették. Ezt a nagykövetek tanácsa nem ismerte el jogszerűnek, hanem a Memel-vidéket átadta Litvániának azzal, hogy önkormányzatot kell adni neki, a memeli kikötő viszont szabad kikötője lesz Litvániának. Litvánia ezután mindenképen arra törekedett, hogy beolvassza a Memel-vidéket, de ez nem sikerült neki. Még akkor sem, amikor katonaság szállta meg és autonomiáját a litván kormány felfüggesztette. Húsz évi állandó feszültség után most a Memel-vidék visszatér Németországhoz.

Amikor hire futott a német és litván kormány közötti megegyezésnek, Memelben feltrepültek a horogkeresztes zászlók, megszólaltak a szirénák, megkondultak a harangok és mindenfelé Hitlert éltetik.

—

Mit olvasson a magyar falu?

A világháboru előtti időkben keveset olvasott a föld népe. Ma általában az a helyzet, hogy a falusi nép nagy része minden áron olvasni akar: főképen a téli hónapok idején. Mozgalmas napokat élünk az öröm folyamán. Olvas mindenki, mert figyelemmel akarjuk kisérni az események sorozatát. Uj áramlatok tűnnek föl, új, egészségesebb szociális berendezést óhajt, kíván, követel minden igazságszerető magyar ember. A magyar földmives érdekét érintő kérdések kerülnek tárgyalásra, ami a föld népe számára megkívánja, hogy lehetőleg jól legyen e kérdések felől tájékoztatva. Fontos, hogy mindezen nagy élettörténések a föld népének tudtával történjenek. Fontos, hogy a magyar földmives figyelemmel kisérje a mai nagy gazdasági átalakulást, ismerje fel e kérdésekben a lényeget és ne sikkadjon el a hazafias frázisok tömkelegében, hanem öntudatos kritikai és önkritikai szemmel kiválogatva a magyar nemzeti szempontból szükségeseket; álljon a nemzeti érdekek védelmezői közé.

Az időszerű eseményekről való tájékoztatást legnagyobbrészt a napi, vagy hetilapokból meritjük. Sokan olvasnak, hiszen az ember kiváncsi is meg a tudását is bőviteni akarja. Ma ezért alig van ember, aki ujságot ne olvasna. Ezáltal az emberek magukba veszsnek bizonyos szellemi táplálékot, melynek rendkivül nagy hatása van az illetők gondolkodásmodjának, magatartásának kialakitására.

Nem tulzás az a közmondásszerű megállapitás, hogy a sajtó a legnagyobb hatalom a világon. Ujságolvasás befolyásolja nézeteinket. Valahogy az ujságnak, az ujságirónak érvelését, bizonyítását fogadjuk el, mert hiszen a leírtakat pontosan nem tudjuk kivizsgálni abból a szempontból, hogy tényleg mennyiben felelnek meg az igazságnak. Ez a nézet, ez a beállitás, ez a bizonyitás lehet helyes, ha művelt, jellemes, igazságos érzelmű emberek tanitják, akik szorgalmuk és önfegyelmezésük által példaképül szolgálnak s akikről megállapitást nyert az, hogy egyéni előnyük fölé emelik a méltányosságot és a kötelességet. De hibás, rosz és káros nézetet bizonyitást plántálhat az olvasókba, ha jellemtelen, érdekhajhászó kezek tárolják föl. Ez a fajta sajtó támadja a hitet, belekapaszkodik szabadságvágyunkba, önérzetünkbe és megalázza az önistenítő hitetlenség a valláei és erkölcsi fegyelmezetlenség mámorával. A hazafias nemzeti gondolat propagálása helyett idegen szellemet, nemzetközieséget dicsőit. Belekapaszkodik a lelkiismeretlen rosz sajtó a fel szitható vastaguyaba, lengyengyerekeskedő természetünkbe s csinál közöttünk vége-szakadatlan testvérharcot.

Hallgat ez a fajta sajtó, amikor nemzeti nagy megmozdulásaink mellett kellene hangot adnia, amikor külföldi nagy szövetségeseink jóakaratu támogatásukat juttatják kifejezésre a magyar érdekek iránt és segítik sorsdöntő pillanatokban előre vinni a magyar igazságot. Ehelyett a magyar céloktól elütő, idegen szellemű, liberális ujságok jelentéseinek hasábjaiból megnyilatkozásokat, ha azok az [illegible]

ő táborukból va'ók tollából származnak. Sul fogott hireket szeretnek a sorok között elszórni azzal a szándékkal és célzattal, hogy tévhitbe ejtsék a magyar népet Görbetükörről állitanak a magyar nép szeme elé. Hallgat arról, miképen gyülemlik össze majd minden nemzetgazdasági hatalom és erő kevesek kezében, akiknek szemében az emberek és a javak csak a spekuláció és kizsákmányolás tárgyai. Hamis beállitásban, hamis érveléssel elősegiti azt, hogy a gazdasági életben, kereskedelemben, hitel-élet terén pangás fog bekövetkezni, ha a szociális szellemű törvényeket és rendeleteket meghozzák és végrehajtják.

Hirdeti ez a fajta sajtó, hogy a nagy latifundiumok felparcellázásával termés áll elő, amit országunk mai helyzetében nem tudna elviselni sulyos megrázkódtatás nélkül s ezen beállitásával meg akar feledkezni arról, hogy a magyar földmivelő szorgalmával, igyekezetével, mezőgazdasági ismereteinek növelésével, nagy földszeretetével minden erejével ki fogja hozni a magyar földből mindazt, amit belőle magyar erővel, magyar szivvel és magyar becsülettel kihozni képes.

Elhallgatja, sőt letagadja ez a fajta sajtó azon figyelemre méltó körülményt, hogy egy nemzet polgárai akkor becsülik meg leginkább, legjobban országukat, hazájukat, ha nekik is, minnél többnek van az országból a hazából valami tulajdona, sajátja, mit, védeni, félteni, fejleszteni, megbecsülnie kell. Hallgat a rosz ujság a bankuralom és börzecsalás játékairól.

Ellenben dicséri mindazt, ami nekik érdekük és haszon, keveset törődve olvasóik igazságos érdekeivel és jogaival. Az igazságot lenne köteles hirdetni s ehelyett saját céljának megfelelően elferditi azt. Szeret ez a fajta sajtó elfeledkezni az igazi magyar népi érdekekről s elterelni ezekről a figyelmet. Sajnos az olvasók nagy része készpénznek veszi a lelkiismeretlen sajtó hazudozásait, uszitásait és beveszi annak romboló hatású mérget. S ha aztán a nép meg van mérgezve: nem várható tőle az, hogy egészséges követelései és cselekedetei legyenek. Mindez rányomja bélyegét az egész állam képére is: lelhetetlen kufárok izgalásai, szeszélyei, szenvedélyei szerint.

Ismereteinket növelnünk kell. Komoly időket élünk: a gazdasági átalakulás idejét. A trianoni szörnyű igazságtalanságnak jóvátétele még nem történt meg, de az elmult őszel nagy értékű lépés történt az igazságtalanságok jóvátétele felé. Igazi nemzeti öntudatra van mostszükségünk mindannyiunknak. A nemzeti önérzetnek, nemzeti önbizalomnak, az önmagunkba vetett tűzes hitnek sohasem volt olyan történelmileg sorsdöntő élet vagy halál jelentősége, mint napjainkban. Fiatalságunknak tanulási lehetőséget kell adni, elérhető célokat kell az ifjuság részére biztositani s be fogja bizonyitani, hogy különböző munkaterületeken szorgalmasan, rendesen becsületesen, magyar ésszel, erővel, akarattal, hozzáértéssel fogja elvégezni munkáját.

A magyarság most éli nemzeti öntudatának talán a legnagyobb váltságát. A történelem munkájában csak öntudatos nemzetek vehetnek részt, nagy történelmi teljesítményeket csak nagy fejlettségű öntudattal biró nemzetek hajthatnak végre. Olvasnunk ismereteinket növelnünk kell, az eseményeket figyelemmel kell kisérnünk, de tegyük ezt olyan irások alapján, merítsük ezt olyan ujságokból, melyeket magyar ész, magyar sziv, magyar öntudat, magyar szándék, magyar szellem irt meg, a magyarság önbizalmába vetett hit hivott papirra s ne olyanokból, melyet nemzetközi, liberális szellem apró pártpolitikai szempont hozott létre.

Várnagy Mihály.

A Magyar Élet Mozgalom küldöttsége az olasz, német és lengyel követnél

A Magyar Élet Mozgalom népes küldöttsége kereste fel az olasz, német és lengyel követségeket, hogy a baráti hatalmak követei előtt kifejezésre juttassa a mozgalmi szervezetbe tömörült magyar tömegek érzelmeit a kárpátaljai területek visszaszerzése alkalmából.

A magyarruhás küldöttséget az olasz követségen *gróf Vinci* követ fogadta és az üdvözlésre adott válaszában meleg szavakkal emlékezett meg a kipróbált olasz-magyar barátságról, valamint annak mostani eredményeiről, majd hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Szombaton déli 12 órakor a Magyar Élet Mozgalom küldöttsége a német követségen jelent meg, ahol *Erdmannsdorf* követ előtt *dr. János* Áron mondott üdvözletet s hivatkozva a régi [redacted], tisztelettel adózott ki a hatalmas német nép és annak [illegible] követ válaszában [illegible] hogy ő [illegible] a magyarság [illegible] vitézség nagy teljesítményeiről, gratulált az elért sikerhez és örömének adott kifejezést afelett, hogy a visszacsatolt terület nyersanyagtartaléka [illegible] erősíti Magyarországot.

A lengyel követségen *Orlowszky* Leon követ előtt *János* Áron üdvözlő beszédében hivatkozott arra, hogy a sok évszázadon át szomszédságban élt két nemzet között mindig zavartalan volt a béke. Nincs még két más olyan nemzet, amelynek ennyire zavartalan lett volna a barátsága.

— Szabadságharcainkban is [illegible] adtunk egymásnak. A megvalósult lengyel-magyar közös határon ezzel a régi barátsággal szorítottak kezet a két nemzet katonái, hogy soha többé el ne engedjék. Hiszszük — mondotta —, hogy Pilsudszki országa vállvetve halad a történelem további útján Horthy országával.

Orlowszky követ meleg szavakkal válaszolt és kijelentette, hogy valóban a két legbarátibb nemzet kézfogása történt meg a Kárpátokban.

— [illegible]

A lengyel követ ezután beszélgetésbe elegyedett a küldöttség tagjaival és elmondotta, hogy sokat hallott a mozgalomról s annak céljairól.

Hasonult-e a zsidóság a magyarsághoz?

A zsidóság lelkisége

A zsidójavaslat képviselőházi vitájának egyik alapkérdése: vajon a zsidóság a történelem folyamán beolvadt-e a nemzet testébe, szokásaiban, felfogásában, érzelmeiben, gondolatvilágában a magyarsághoz hasonult-e? A javaslat zsidó érdekű bírálói ellenzőivel szemben a jobboldali számonkérő való, alaposan felkészült [illegible] felsorakoztatásával, a [illegible] megdönthetetlen valóságával [illegible], hogy a zsidóságot faji sajátsága megakadályozta abban, hogy a magyarságba beolvadva s ezzel az államalkotó népesség többségével egyesülve, a magyar sorsközösség részesévé váljék.

Sajnos azonban, a javaslat nagyszámú szónokai közül senki, vagy csak nagyon kevesen voltak, akik a kérdésből [illegible] csinálva, rámutattak volna a zsidókérdés [illegible], arra a tényre, hogy a zsidóság [illegible], hogy nem [illegible] a magyarsághoz, a nemzettestébe való beolvadással nem is elérve, hanem az történt, hogy a kulturális téren a magyar irodalom egyes rétegei a zsidósághoz asszimilálódtak, gazdasági téren pedig teljesen ki vagyunk szolgáltatva a zsidóságnak.

Szekfű Gyula volt az, aki a „Három nemzedék" című művében, a legvilágosabban mutatott rá erre a káros folyamatra. Könyvének egyik fejezetében a következőképpen ír az ország fővárosáról: „Budapest kultúrája nem egyéb, mint a berlini és bécsi nagyvárosi kultúrának lerakata, másodfokban előkelő [illegible]. E három nagyvárosi kultúra a zsidó kapitalizmusnak és zsidó értelmiségnek speciális produktuma. Üzleti szempontokat követve, ennek legtöbb gondja a nagyvárosi zsidóság az *ehhez asszimilált keresztény* rétegeinek kulturális szükségleteit kielégíteni".

Majd egy [illegible] nevezett munkájában így folytatja: „A zsidó értelmiség ráveti kezét Budapestre, mint szellemi központra. Mintha csak óriási nagy vállalat volna, magára veszi az ország ezen központi [illegible] politikai és kulturális [illegible] és munkabeosztását. Hatalma a magyar lelkeken Budapest [illegible] nélkül soha [illegible] nem vált volna, az ország szíve volt a község, amelyen át az új zsidó értelmiség kultúrája egyenletes nyomással áramlott szét az országban".

Szekfű Gyula ezen megállapítása nem egy szobatudós elszigetelt és az élettel való minden kapcsolatot nélkülöző megállapítása, hanem a mindennapi élet számos tapasztalata is bizonyítja, hogy kulturális életünket a zsidó irodalom, színház, művészet megmételyezte, gazdasági életünk [illegible] pedig a zsidó egyenesen tartja [illegible].

Ha az okok után kutatunk, meg kell állapítanunk, hogy a zsidóság óriási arányú térfoglalása több együttható tényező eredménye. A zsidóság mellett a liberalizmus és a magyar [illegible] is [illegible] középosztály is, bár néha csak negatíve, de számottevő tényezője volt a zsidóság hatalomrajutásának.

De térjünk meg a sorrendet. Kezdjük meg a zsidósággal, amely a történelem folyamán hazátlanná lett, a hazafölddel való minden kapcsolata megszűnt. Elvesztette azt, ami egy nép történelmi és állami életének nélkülözhetetlen alapja: *a földet*, de évezredeken keresztül megőrizte a maga lelki forrását; *a sajátos, faji érzékét,* [illegible] *felfogásait*.

E két [illegible] tényező az oka az egész földkerekségen szétszóródott zsidóság és az őket befogadó keresztény népek közötti áthidalhatatlan ellentétnek. A zsidóság [illegible]

ségnek a szeretetén felépülő, altruista [illegible] elveit követő népeknek [illegible].

Hazátlanságuk az oka [illegible]guknak, [illegible]ségüknek, faji [illegible] és az ehhez oly szorosan [illegible] vallási felfogásuk pedig önző, [illegible] anyagias világszemléletüknek.

A zsidóság lelkivilágában szunnyadó e két tulajdonságnak a francia forradalmi [illegible] az egyének mindenekelőtt [illegible] tekintélyromboló világnézet kitűnő alkalmat szolgált, hogy nyíltan és teljes erővel, kitörve érvényesüljön.

A liberális világnézet által átalakított államokban a zsidóság teljes polgárjogot nyert s ezzel a [illegible] önállóságuk megszűnt, felvették a hazaiság álarcát s látszólag beolvadtak az egyes [illegible] államokba. De évszázadokon keresztül [illegible] megtartották és az ebből fakadó erővel rávetették magukat a nemzetek egyénekre szótagolt társadalmára és természetesen a zsidó universum győzött az egyének kollektivumával szemben.

Így történt ez Európa minden államában [illegible] (éjjeliőrállam) oltalma alatt nemzeteket bomlasztó tevékenységüket kifejthették.

Így történt Magyarországon is, ahol a gazdasági liberalizmus [illegible] és kíméletlen szabadversenyével, a zsidóság évszázadok folyamán kifejlődött üzleti képességeivel és a nagyon is kifogásolható zsidó *üzleti morállal* szemben a becsületes, de nagy mértékben kényelmes és az ipari és kereskedelmi foglalkozást lenéző magyar társadalom nem tudta felvenni a harcot, így hogy a zsidóság könnyűszerrel biztosította magának a kereskedelmi élet minden ágában a vezetést.

[illegible] gazdasági élet kormányán [illegible] magát; *a földbirtokos társadalom* [illegible] *földingatlanaitól*. A [illegible] törvényhozás jóvoltából, amely a zsidóságnak a földbirtokszerzést lehetővé [illegible] kényelmű, [illegible] szerződések terhe alatt nyögő [illegible] ság hibájából ez csakhamar be is következett és ma már több mint 20 százaléka a középbirtokoknak a zsidóság kezén van.

Ezzel a folyamattal párhuzamosan [illegible] sokkal veszedelmesebb folyamat; [illegible] életünk megmételyezése.

Ez volt a zsidóság legmerészebb vállalkozása, lélektelen anyagimádatával, ősi tekintélyromboló ösztönével behatolt a kereszténység által belénk oltott normákon és tekintélyeken felépülő eszmevilágba, a kultúra világába.

És a [illegible] zsidóság az irodalmon s színházon keresztül megkezdte elfajult lelkisége termékeinek terjesztését. A régi tekintélyeket lerombolta e új [illegible] eszményeket; a pénzt, az anyagot [illegible], ami lelkivilágától idegen volt.

Megtámadta a magyar irodalom legtermékenyebb irányzatát, a népiességet, amely Petőfi és Arany János lelkivilágán keresztül a magyar lélek, a magyar paraszt legszebb apotheosisait eredményezte. A zsidó kultúr[illegible] Arany Jánosról [illegible] hogy: „minden gigászi nagyság mellett is [illegible], mert túlságosan népies".

A Toldi [illegible] zsidó irodalom hősei, a magyar föld

[illegible] a termőföldjét és földjüket sajátságos [illegible] metropolisok [illegible]

A zsidó irodalom [illegible] a zsidó érdekszférák [illegible] „országban" és a liberalizmus egymásnak ellentmondó eszméitől áthatott, és szétttagolt magyar társadalom egyes rétegeiben kitűnő talajra talált.

A zsidó kultúrmáztól elkábított intellektuális középosztályunk egyes rétegei, az újszerűség vak, céltalan hajhászásában, a történelmi és irodalmi múlt hagyományainak semmibevevésével, máról-holnapra felemelkedett a zsidóság által megteremtett gyökértelen, felületes kultúrnívóra.

Ezen álkultúra hatása alatt a társadalom széles rétegeiben elterjedt önző, anyagias zsidó gondolkodásmód nem kis mértékben járult hozzá a „művelt" középosztály és a „műveletlen" parasztság közötti osztályellentétek kiélesedéséhez. Sajnos a paraszti társadalomból származó, de a zsidó mentalitástól áthatott középosztályunk által magával ragadott intelligencia csak fokozta ezeket az ellentéteket, amelyek egészen természetes következményei voltak a zsidó-liberális eszmeáramlatoknak.

A magyar paraszt földszeretete, tekintélytisztelete, természetes észjárása, józansága és a városok zsidó-liberális, tekintélyromboló, mesterkélt, a célokat eszköznek tekintő társadalma között valóban nagy az ellentét.

És ezeket az ellentéteket [illegible] zsidótörvény, sőt a [illegible] földbirtokreform egyedül eltüntetni nem lesz képes. [illegible] további térfoglalását [redacted] által, másrészt a földbirtok [illegible] és igazságosabb [illegible] lehetőségeket adják meg egy [illegible] alapján szolgáló [redacted] ása, hogy ez is [redacted] az egyes [illegible] már [illegible] kopíroztt, de [illegible] nagyon is [illegible] [illegible] [redacted] [illegible] azt írják a magyarságot [illegible] csak a zsidó liberalizmus [illegible] [illegible] magyar [illegible] erővel [illegible].

Tanulmányi kirándulás

A nagytarcsai néplőiskola 10 növendéke [illegible] 23-án [illegible] kezdett. Este [illegible] vallásos-est volt, ahol a [illegible] iskola munkáját. Az iskola hallgatói kizárólag földműves-ifjak. Egyelőre csak tízen, de évről-évre emelkedik ez a szám.

Az északi államokban már el vannak terjedve a néplőiskolák, hol a földművelés sel foglalkozó ifjakat nevelik, oktatják, és pedig nemcsak földművelésre és háziiparra, hanem jellemüket is képezik.

A vallásos esten megjelent közönséget mélyen meghatotta az ifjak [illegible] előadása, mély vallásossága. Azután a helybeli ifjakkal ismerkedtek meg. Másnap [illegible] Dénes ny. igazgató-tanító vezetésével meglátogatták a Tárai-nyomdát. Ezután az Árpádkori pördömölki templom romjait tekintették meg, innen az ev. [illegible] templomba mentek, ahol Hubert István lelkész ismertette a templom alapítását. Azután búcsút véve elindultak [illegible], hol [illegible] tették Lázár bányaigazgató muzeumát, hol a tulajdonos megmagyarázta az időrendi sorrendben elrendezett gyűjteményt, amelynek nagyrésze a Sághegyből került napvilágra.

A néplőiskola idei tanfolyamát befejezte, a növendékek ismeretekben és lelki kincsekben gyarapodva térnek vissza falvaikba az ország minden részébe. Jövő télen pedik ismét új generáció megy Nagytarcsára, remélhetőleg még többen, mint ez évben.

JAROSS ANDOR:

a konkolyhintőkről, új magyar erőgyűjtésről, a marxista munkásvezérekről, — a MÉM és MÉP hivatásáról beszélt Diósgyőrött

A diósgyőri vasgyár munkáskeszítőjének épületében Rontky Ferenc országgyűlési képviselő beszámolóján Jaross Andor belügyminiszter nagy beszédet mondott, melyet az alábbiakban ismertetünk:

— Meleg szeretettel köszöntöm a vizsgázatott magyar Felvidék egymillió magyarja nevében Diósgyőr itt megjelent magyar munkásait. Ez egy érzem, hogy aktor, amikor itt ma módomban van szeretettel szóni szólhatnom a legnagyobb magyar ipartelep munkásságával, hiányt pótolok. Szívesebb és bátrabb vagyok annak a [illegible] elvére, hogy

a nemzet egységes egész test és rendszer, akik önző vagy osztálypolitikai alapon részére akarjak tagolni ezt a nemzetet, bűnt követnek el.

Magyar Testvereink! Amikor máriás-hónapra az országhatárok omlanak össze, amikor a magyar honvédség lelkiteljes része szinesen a határok felé,

nem kell hitet adni a felénknek, a gyanakvóknak, a rossz hírterjesztőknek, mert rendben van minden tekintetben a szónnk.

Nincs szükségünk arra, hogy bármely szomszédunkkal szemben is aggodalmassággal, bizalmatlansággal viseltessünk. Azok az események, amelyek most zajlanak le és amelyek részben lezajlottak vannak, azok

tervszerűen, a magyar királyi kormány teljes tudatával zajlanak le

és nincs semmi okunk és jogunk elkötelezettben sem, hogy rokonszenvvel és bizalommal ne nézzük az önállóvá vált Szlovákiának első lépéseit.

Felmerül a kérdés, hogy akkor, amikor szomszédunk mellettünk van a vízig, amikor napról-napra uj szomszédokat kapnak a kisegyszerű államok, vajon akkor lehet-e, szabadott-e a magyar társadalmi, magyar úri [illegible] hagyományai szerint [illegible] hogy igenis helyénvaló ezekkel a kérdésekkel úgy, szemlélő-szemlélő foglalkozni, egy teljes igazsággal mondhatunk meg egymásnak a véleményünket.

Új magyar életerőt . . .

— Ha visszatekintek a történelem folyására, azt látom, hogy

a magyarság bizonyos időkben mindig ki tudott termelni magából olyan értéket, amelyek alkalmassá tették arra, hogy legyőzzön bizonyos ellenállást.

Amikor kalasztrófába hullott bele a magyar élet, akkor ezek az energiák alkalmassá tették arra, hogy rendet teremtsenek és a nemzetet ismét erőssé, hatalmassá tegyék.

A magyarságot az áldozatos magyar lélek, az egész magyar társadalomban, a történelmi magyar osztályban az ipari társadalomban, a szellemi proletariátusban éppúgy, mint itt a lehére meszelt házakban a magyar ipari munkásság között. Fanatikusan hirdetem és fanatikusan meg is akarom valósítani ezt a teljes nemzetegységet, teljes összefogást. Bele akarom tenni annak a talán évszázados óbükre hivatkozó régi magyar urnak a kezét a kobók tűzénél és piros ingjánál a diósgyőri vasgyár munkásainak kezébe. Azt akarom, hogy annak a történelmi osztálynak tagjai, amelynek évszázados hagyományaik alapján kialakították felelősségérzetet a magyar nemzetben, nyujtsák kezüket a magyar munkás kérges kezéhez, hogy lehetővé váljék az új magyar emberiség kialakítása.

Éppen ezért nemcsak hangulatfa, nemcsak jelszóelhullámokra hivatkozom lelkiismeretemre a magyar katona lelkiszétt, azt akarjuk munkatársaimmal együtt, hogy a magyar katona, aki vérét áldozza ezért a hazáért, ezt a hazát fizikailag is sajátjának mondhassa.

Marxista munkásvezérek szerepe

Kötelességünk, hogy tervszerű kihatások révén, társadalmi elkötelezettségek révén

olyan jövőelem megoszlásról gondoskodjunk, hogy erős magyar családok és erős magyar generációk minkujjunk ki.

A magyar munkáskérdésben, magyar munkásérdekek védelmének kérdése, úgy látom, még nincs teljesen megoldva. A helyzet az, hogy ma adva van körülbelül két és fél millió munkás, legyen az földmunkás, vagy ipari munkás, aki szervezetlenül él, mert körülbelül százhuszonnyolcféle szervezetekbe beszervezett munkás szervezete, tulajdonképpen nem is tekinthető érdekképviseletnek, ahogy ezt a közelmult budapesti események igazolták. Szükség lesz tehát a közel jövőben arra, hogy

a magyar munkásság érdekvédelmét más sikra állítsuk.

Le kell végleg számolni a marxizmus itt felburjanzó utolsó mohikánjaival is.

A MÉP és a MÉM nem ellenfelek egymással

A szegedi szellemnek értelmében kell becsületes nacionalista magyar politikát csinálnunk. Ennek a politikának jegyében bontottunk ki a Magyar Élet Mozgalmat Budapesten Ismedy Béla vezetése alatt. Ez a magyar élet-mozgalom szoros legyverbarátságot létesített a Magyar Élet Pártjával, amelyet kapcsolatosan oly sokszor és szívesen mondják ellenfeleink, hogy ez a kettő egymással ellenfélen.

Vegye tudomásul ismét, Diósgyőrbol az egész magyar közvélet, hogy

a Magyar Élet Pártja és a Magyar Élet Mozgalom egymással nem ellenfelek.

Ezután Rontky Ferenc, a kerület orszagyűlési képviselője mondotta el beszámolóját beszédét.

HIREK

— **Nagybőjti lelkigyakorlatok.** Községünk katolikus iskolái és egyesületei csütörtökön kezdik meg lelkigyakorlatukat. A lelkigyakorlatos a szombathelyi Dr. Barabás Imre pápai bencéstanár mondotta. A Katolikus Kor részére március 27-én P. Rozsnik Rajnár máriaremetebérymenikuti ferencesünk, míg a nagybet első három napján este 6 órakor az összes katolikus hívők részére Torosyi Németh Istvánt, az Actio Catolica vasmegyei titkára tart lelkigyakorlatot szentbeszédet.

— **Vallásos est.** Ma, vasárnap este az Ifjusági Otthon nagytermében vallásos est lesz. Szavai: Nagy Katalin és Szabados Imre.

— **Bőjti vallásos est.** A református gyülekezeti vallásos estek sorozatában, szerdán este 6 órakor Molnárics János evangélikus esperes tart előadást. Szavalnak: Fodor Ilon és Ury Margit.

— **Postamesteri kinevezés.** Id. Bognár Pál, ki a berybeli postahivatal immár vezetője volt 1000 éven át, — még a mult év ősszén a felsőnedulit szomorjai posthoz került, abonnét most a m. kir. Posta igazgatósága az egyszemes az őszszel visszatért Garamkövesdre nevezte ki postamesternek.

A LEGUJABB DIVAT SZERINT
öltözhet — rendelje ízl —
Ha ruhájat Kibs urlisznbe
(Bőmjénmihályfia) készíti

— **Hivatal átvétel.** Dr. Lázár Jenő m. kir. főállatorvos a vasszatott Felvidékről, — ahova az állategészségügy megszervezése rendeltetett ki — visszaérkezett és a celldömölki járási m. kir. állatorvosi hivatal vezetése átvétele és működését megkezdte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik március 5-én elhunyt szeretett vőnek és testvérünk temetésénél, illetve bármiféle adományaikkal az ő utolsó útjára szívesen voltak, ezúton mond hálás köszönetet a Református Ifjúsági Egyesület Vezetősége.

— **Tanciskola nyílik Celldömölkön.** Pattós-Popiedek János veszprémi tanciskolát április 11-én, este 8 órai kezdettel nyitja meg tanciskoláját a Grillben.

— **Dévadmérgezési engedély.** A szanyi Püspöki Erdőhivatal a varbaszó és egyházmegyei vadászterületre dévadmérgezési engedélyt kapott.

TAVASZI
ajánlatunk

TAVASZI KABAT
pompás színekben, divatos formákban.
Gyermek bocskai kabátok
elsőrendű szövetekből nagyon ízlésesen elkészítve.
NŐI KOSZTÜM, KÖPENY- és RUHAKELMÉK
divatos egyszínűek és csíkosak.
FÉRFIFELÖLTŐ, TRENCSKOTT és MAGYAROS FORMARUHA
szövetek garantált elsőrendű minőségekben.
FÉRFI, NŐI- és GYERMEKCIPŐK
a legújabb fazonokban.
FÉRFI KALAPOK
divatos formákban és színekben,
FIÚ- és LEÁNYKA BERMARUHA KELMÉK
hatalmas választéka minden igényt kielégít.
Ilyen szép választék még soha nem volt!
Kérjük fel bizalommal
a MAGYAR NEMZETI ÜZLETHÁZAT
Celldömölkön! Magyar kereszény üzlet!

— **Községi hirdetmények:** Közkinccsé tesszi a község elöljárósága, hogy a katonai szolgálatra bevonuttak rászorult családtagjai családi segélyben részesülnek. A segélyezés iránti kérelmet a katonai szolgálatra bevonult egyén terjesztj elő csapatfelesége. A községi elöljáróságnál ily irányú kérelmet nem kell előterjeszteni. — Értesíti az elöljáróság az érdekelteket, hogy a budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár közbejött körülmények miatt egy héttel, vagyis március 29-töl április 3. napjára halasztatott el. A kiállítás alkalmával engedélyezett utazási kedvezmények érvényességét is meghosszabbitották. Eszerint az 50%-os utazási kedvezmény a Budapestre utazásra március 23-án 0 órától április 3-án déli 12 óráig, a visszautazásra pedig március 29-én délután 4 órától április 10-én 24 óráig érvényes. Vasuti kedvezmény elnyeréséhez szükséges vasuti igazolványok a községháza 3. számú irodájában 1 P 30 filléres árban kaphatók.

— **Kriptak épitése.** Kőművesiparos természetes kőből vagy betonból készült sirbolton semmiféle munkát sem végezhet. Ha tehát ily sirboltok nyitásáról és zárásáról és újra lezárásáról van szó, e műveletet iparszerűen csak kőfaragó iparos, vagy kőfaragómester végezhetj.

— **Átlépési pontok Ruszinszkó területére.** A m. kir. honvedvezérkar főnöke a katonai közigazgatás alatt álló területre a záró vonal átlépését 1939 március 22-én déli 12 órától a következő községekben engedélyezi: Tiszaujlehely, Feketepatak, Alsóremete, Munkács, Kariáthelmec, Rednánc, Ungvár.

— **Kali-műtrágya árának leszállítása.** A kali Műtrágya Rt. a jövőben, tehát már az év tavaszára is érvényesen a kálisó árát leszállította. A 40 százalékos kálisó árát 15 tonnás vagon tételben bármely állomásra, az eddig 20 P-ről 16 75 P-re szállította le. A szakban szállításhoz, 100 kg-os fa. minőségű iszaszákért 1 P, az 50 kg-os zsákért 50 fillér számitanak fel.

— **Kétszázezer pengőre emelte fel a Hangya a kisgazdák marhahizlalásának hitelkeretét.** Egy negyedévvel ezelőtt az állatértékesitő Hangya-szövetkezet Darányi Ignác kisgazda-alap néven százezer pengő összegu hitelkeretet bocsátott a falusi kisemberek rendelkezésére. A hitelből pályázhatnak olcsón, a Nemzeti Bank mindenkori kamatlába mellett jutottak a kisgazdák szarvasmarhahizlalási céljaihoz. A Hangya igazgatósága most további százezer pengőt jutatott a kedvezményes hizlalási hitelakció részére, amivel az alap 200.000 pengore növekedett.

— **Szőlőmunkások betelepitését kérik a balatonmenti községek.** Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara és a Balaton zalai oldalának községi értekezlete fontolta a vidéken tapasztalható munkáshiány ügyében. A községek ingyen házhelyeket ajánlottak fel betelepülő munkások részére, akik megfelelő munkaalkalmakat találhatnak.

ÉRTESITÉS!

Tisztelettel értesitem a n. é. vásárlóimat és különösen az épiteni szándékozó, valamint más épületjavitást végeztetni óhajtó magyar közönséget, hogy a mészégetés nagybani szállitását sikerült kieszközölnöm. Arra törekszem, hogy a nagyérdemű vásárlóközönség igényét teljes mértékben, korlátlan mennyiségben kielégitsem.

Egyben tüzifa és szén is állandóan kapható nálam.

Magyar testvérek szives pártfogását kérve maradok

hazafias tisztelettel:

DOBCSI LAJOS

Husvéti szükségletek:

füszer, csemege, szajt, vaj, orosszhus, szardinlnak,

CSOKOLÁDÉNYULAK és TOJÁSOK, PALACKOZOTT BOROK, LIKŐRÖK, ÁSVÁNYVIZEK

nagy választékban és a legolcsóbb árak mellett kaphatók

a Hangya Szövetkezetben.

DRÓTKERITÉSEK, GÉPFONATOK, TAVASZI MEZŐGAZDASÁGI ESZKÖZÖK

az árkormány biztosság által megállapitott leszállitott árakon ugyanitt szerezhetők be.

A VÁSÁRLÁSI VISSZATÉRITÉSEK MÉG E HÉTEN KIUTALTATNAK.

— **A Faluszövetség külföldi gazdaifjú cseresztkiójn.** A szövetség az évben is megrendezi külföldi cserekcióiti, amelyeknek keretében a magyar gazdaifjak több hónapot töltenek Németországban, Olasszországban és Dániában. A cserekció költsége 225 pengő. A Dániába utazók 50 pengővel többet fizetnek. Jelentkezni lehet március 31-ig a Faluszövetségnél (Budapest, Báthory-u. 24)

KÖRZETKÉPVISELŐT KERESÜNK

[illegible] SCHÄFER [illegible]

ÉRTESITÉS:

A Celldömölki Máv. Temetkezési Segélyegylet f. évi április hó 2-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel tartja a Vasutas Kör nagytermében

rendes évi közgyűlését,

a következő tárgysorozattal:

1.) Elnöki megnyitó.
2.) Titkári jelentés.
3.) Számvizsgálók jelentése.
4.) Vezetőség részére felmentvény kérése.
5.) Folyó évi költségvetés előirányzat.
6.) Általános tisztujlás.
7.) Elnöki indítvány egyesületünknek a Vasutas Kör és a Sport egyesülettel való fuzió tárgyában.
8.) Indítványok.

Ha valamely tag a közgyűlésen indítványt vagy kérelmet óhajt előterjeszteni, tartozik ezen indítványt vagy kérelmet irásban legkésőbb f. hó 30-ig a Temetkezési Egylet Elnökségének benyujtani. Később beadott indítványok vagy kérelmek nem vehetők figyelembe.

Ha valamely tag bármiféle okból kifolyólag a közgyűlésen nem jelenhetne meg, kérjük, hogy „Meghatalmazás"-sal képviltesse magát. Egy tag saját szavazatán kivül legfeljebb még 3 tagot képviselhet.

Meghatalmazási nyomtatványok a Körben Simon Károly háztulajdonosnál, az állomáson pedig Meggyesi János és Németi Lajosnál kapható.

MAGYAR TESTVÉR!

Van más kereseteny magyar szabó-üzlet Celldömölkön:

FÜLÖP KÁROLY magyar-szabósága.

— **Szerkesztői üzenet.** Felkérjük munkatársainkat, hirdetőinket, hogy közleményeiket lehetőleg délután 5 órig adják le szerkesztőségünkben, mert akkor van lapzárta.

MEGHIVÓ.

A Celldömölki Vasutasok Köre f. év április hó 2-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel, székháza nagytermében, az alant közölt tárgysorozattal tartja

XIII. rendes évi közgyűlését,

melyre a Kör összes tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1.) Elnöki bejelentések.
2.) Titkári jelentés.
3.) Pénztári jelentés.
4.) Számvizsgálók jelentése.
5.) Könyvtári jelentés.
6.) Vezetőség részére felmentvény kérése.
7.) Általános tisztujlás.
8.) A f. évi költségelőirányzat előterjesztése.
9.) Elnöki indítvány egyesületünknek a Máv. Temetkezési Segélyegylettel és a Celldömölki Vasutas Sport Egyesülettel való fuzió tárgyában.
10.) Indítványok.

Megjegyzések: I. Ha valamely tag a közgyűlés elé indítványt óhajt terjeszteni, tartozik ezen indítványát írásban, legkésőbb március hó 26-ig a Kör titkárnál-nál benyujtani. Később beadott indítványok nem vehetők figyelembe.

II. Ha valamely tag bármiféle okból kifolyólag a közgyűlésen nem jelenhetne meg, kérjük, hogy „Meghatalmazás"-sal képviltesse magát. Egy tag saját szavazatán kivül legfeljebb még 3 szavazót képviselhet.

III. „Meghatalmazás" nyomtatványok a Körben Simon Károly háztulajdonosnál, az állomáson pedig a helyettes elnökségtagok és bizalmiak kaphatók.

ELADÓ VENDÉGLŐ!

A Zsirag-télevendéglő Kemenesmagasiban szabad kézből örökáron eladó. Érdeklődni ugyanott lehet.

— **A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Szombathelyre költözött.** A Földmivelésügyi Miniszter a Felvidék egy részének visszacsatolásával kapcsolatban a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara régi területéből Győr—Moson—Pozsony, valamint Komárom—Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék Duna innen eső részét az ujonnan Komárom székhelyel felállitott Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarához osztotta be. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara ezután csak szabad, Fejér, Sopron, Vas és Veszprém vármegye Szombathely székhelyű A Kamara március elsején Győrből Szombathelyre költözött és megkezdte működését. — egyébiránt a Vasmegyei Gazdasági Egyesület székházának tanácstermében.